

RÉUNION 85

ČESKÝCH RYTÍŘŮ ŘÁDU SV. LAZARA JERUSALEMSKÉHO

Ročník VIII

Číslo 2.

Darmstadt, duben 1985.

K METODĚJSKÉMU ROKU .

Naše Evropa slaví v roce 1985 významné jubileum. Šestého dubna to bude jedenáct set let, co na moravském Velehradě zemřel slovanský věrozvěst sv. Metoděj, kterého spolu s jeho bratrem Cyrilem postavil Sv. Otec Jan Pavel II. po bok patriarchovi západního mnišství, sv. Benediktovi, jako patrona Evropy..

Tak začíná pastýřský list dr. Jar. Škarvady, titulárního biskupa litomyšlského, hlavy českých katolíků ve svobodném světě.

K oslavám tohoto výročí sešli se dne 2. března, na popud předsedy "Bibliotheca Cyrillo-Methodiana" dr. V. Neuwirtha, nositele záslužné řádové medaile, zástupci Čechů, Chorvatů, Litevců, Poláků, Slováků a Slovinců ve frankfurtském dómu na slavnostní mši byzantského obřadu. Po mši byla uspořádána akademie ve frankfurtské radnici. Slavnostní projevy přednesli, mimo jiných, i biskup J. Škarvada a prof. T. Špidlík. Mezi čestnými hosty byli též zástupci naší řádové Komendy.

Nakonec ještě z pastýřského listu našeho biskupa:

Dědictví sv. Cyrila a Metoděje je stále živé. Važme si ho nejen jako daru z minulosti, nýbrž i jako závazku pro budoucnost. Abychom byli a zůstali sami sebou: Čechy, křesťany, a tím i plnoprávními Evropany.

V.K.

o o o o o o o o o o o o o o o

Setkání Řádu ve Švýcarsku .

Kromě zprávy spolubratra Rolného KCLJ, došla nám též pozvánka ze Švýcarska, že se 4. a 5. května koná setkání členů Řádu, spojené se slavnostní bohoslužbou a investiturami v klášterním kostele sv. Lazara v Seedorfu. Zájemci o účast si mohou objednat noclehy v hotelu "Zum Schwarzen Löwen" CH 6460 Altdorf, Tel. 044/21007. Přihlášky k účasti nejpozději do 20.4. na adresu: A. Rolný, Im Seewadel 14, CH 8105 Regensdorf.

Komenda oznamuje:

Na konto Komendy věnovali:
Dr. J. Malý 150,-DM
M. Tábořík 100,-DM
F. Weyr 10,- \$
Mudr. P. Lička 500,-DM
J. Pořízka z Jestřebí 100,-nor.K.
Všem spolubratrům upřímný dík!

Otci Medovi do Indie jsme na podporu jeho záslužné práce zaslali 400,-DM

Redakce sděluje:

České Memento - kniha informací o Řádu a ČVP - je dosud k dostání, cena 30,-DM Informace u spolubratra Rolného, nebo prof. Hanzalové.

Děkujeme splubratrům, kteří nám na naši výzvu zaslali literární příspěvky. Rádi uveřejníme v dalších číslech.

Naše čtenáře, kteří dosud nezaslali příspěvky na Réunion, prosíme o poukázání 10,-DM Evropa, zámoří 15,-DM .

Konto: Böhmisches Kommando in Deutschland e.V., Schönberger Weg 12, 6231 Schwalbach, Konto 362063-600, Frankfurt/M.

Akce Senegal a Gambie.

V den odjezdu, kdy se scházeli k naloženým autům účastníci výpravy, se ohlásily první obtíže. Zpráva o stávce námořníků v Alžírsku, která znemožňuje průjezd, Maroko nepustí vozidla přes své území, průjezd Tuniskem by byl k nezaplacení, Červený kříž odmítá dát výpravě své požehnání.

Nakonec se přece jen jelo, v jinou dobu, s jinými vozidly a zredukovaným nákladem a posádkou, se všemi cestovními obtížemi s pískem Sahary, krkolomnými cestami, brody přes řeky.

Po třech týdnech startovala druhá část výpravy, skauti. Let do Dakaru skončil s tříhodinovým zpožděním setkáním se zbytky pozemní výpravy, jež již dva účastníci se musili předčasně vrátit. Druhý den, po odpočinku v klubu Aldiana, se jelo dvěma auty na jih do Banjulu, kde měla být předána krabice léků, které nesnášely delší dobu teplo. Po převozu přes řeku Gambii (pomohl úplatek) pokračovala karavana k vlastnímu cíli, leprové stanici v Djifangoru, asi 7 km od hlavního města provincie Casamace, Ziguinchoru. Po vybalení věcí a spartánské úpravě ubytování ve dvou domcích leprosní stanice, došlo k prvním kontaktům s obyvateli.

Stanice, založená 1972 Řádem sv. Lazara, je neustále vylepšována a podpořována velkopřevorstvími různých zemí. Osazenstvo čítá v současné době 15 nemocných leprou. Kromě domků, v nichž bydlí nemocní, je uprostřed stanice kruhová stavba, sloužící za shromáždětiště. Další důležitá budova je ambulance, před kterou se ještě za šera shromažďují domorodci z širokého okolí a trpělivě čekají, až přijdou sestry. Ošetření je zde zadarmo a zrovna tak medikamenty. Těmi je stanice zásobena výborně a je schopna podpořovat i státní nemocnici v Zinguinchoru, kde jsou vděční za vše.

V pondělí začal první pracovní den, příprava pozemku pro výsev léčivých rostlin a obhlídka stanice se zjišťováním, co je třeba udělat. Instalace agregátu na výrobu elektrického proudu byla záležitostí krátké doby. Na řadu přišla pak úprava třídy, výměna sloupků zahrady sežraných termity, nátěr a instalace ruční pumpy a postavení domku v zahradě, do něhož přišla motorová pumpa a zahradnické náčiní. Znamenalo to dělat vlastní cihly, beton, naštipat trámy na střechez palmy vlastnoručně poražené.

(O práci medicínální skupiny dr. Hřebíka a zubaře dr. Malého doufáme dostat samostatnou zprávu, pozn. redakce.)

Ve stanici jsme strávili také Vánoce. Dr. Hřebík musil odejet už 30. prosince a o 4 dny později odejela skupina směrem Gambia. Odpoledne byla už výprava uvítána Červeným křížem v Serekundě, asi 20 km od Banjulu.

V komplexu Červeného kříže, poničeného při pokusu o povstání v r. 1981 jsme pomohli při opravě stropu a natírání, ovšem s tím, že material musil být obstarán svépomocí po okolí. Zde také našlo jedno auto skupiny nový domov. V Djifangoru si je nemohli ponechat vzhledem k neúměrným poplatkům s tím spojených.

Cestou zpět byl ještě jeden den věnován prohlídce Dakaru a ostrova Goreé a pak už následoval půlnoční odlet do mrazivého Frankfurtu.

Potěšila nás zpráva, že dr. Malý projevil zájem o přijetí do Řádu.

Zpráva zpracována redakcí dle článku Dr. O. Bělovského, účastníka akce.

o o o o o o o o o

Dr. Velen Fanderlík mrtev.

Dne 1. února 1985 zemřel starosta čs. exilového skautingu Dr. V. Fanderlík ve věku 78 let. Smrt jej zastihla v plné tvůrčí aktivitě umělce-malíře, historika umění a skautského činovníka. Dr. V. Fanderlík emigroval v r. 1939 do Francie, vstoupil do čs. zahraniční armády v Anglii, kde působil jako vojenský soudce. Po válce se stal členem norimberského tribunálu pro vyšetřování válečných zločinů. Při vši činnosti nezapomíná na čs. skauting. Skaut od dětských let, v r. 1946 zvolený starosta Junáka a člen světového ústředí, odchází po únorovém puči do druhého exilu, do Kanady, kde vyučoval v Trailu na universitě dějiny umění a sociologii. V r. 1975, po XIII jamboree, byl znovu potvrzen do funkce starosty skautingu. Čest jeho památce!

J.W.

Výňatek z knihy "LES CHEVALLIERS ET HOSPITALIERS DE SAINT-LAZARE DE JERUSALEM DE 1789 - 1930". Guy COUTANT de SAISSEVAL, Paříž 1985.

Přeloženo se svolením autora Dr. Radslavem hr. Kinským GCLJ, únor 1985.

RYTÍŘI SVATÉHO LAZARA POD TRIKOLOROU.

Během Revoluce a v průběhu "cizí války", která následovala, došlo u mnohých pánů k nové situaci, pokud šlo o uvedení povinnosti do souladu s vlastním svědomím, čímž docházelo ke skutečným morálním krizím. Až do zrušení monarchie splývaly pojmy Národa a Krále v pojem jeden a proto služba jednomu byla samozřejmou službou druhému. Revoluce však rozervala tuto tradiční koncepci a od roku 1791 se stali král a národ protivníky. Pro některé - a šlo o většinu řádových členů - bylo povinností zůstat věrnými králi a čelit třeba i se zbraní v ruce každé akci králi nepřátelské a to i s pomocí ciziny.

To byla tedy koncepce těch, kteří emigrovali. Pro jiné se zdálo povinností přednější zachovat národ a zabránit tak cizí intervenci, což vedlo některé rytíře Svatého Lazara k volbě služby Francii pod trojbarevným praporem. Mezi těmi, kteří takto sloužili v armádě, nalézáme některé, kteří tak činili až do konce Republiky. Jiní, kterým nebylo důvěřováno, odešli do exilu v letech 1793-94, kde zůstali dočasně a vraceli se sloužiti opět ve vojích císařských či dříve za Direktoria a Konsulátu. Připomeňme alespoň některé osudy těch, kteří zvolili trikoloru.

Markýz z Montesquiou-Fezensacu, který byl kancléřem řádu a před revolucí i rytířem Svatého Ducha a prvním štolbou hraběte Provenčeského (budoucího krále Ludvíka XVIII.), byl vždy věrný svému panovníkovi, ale roku 1791 s ním nesouhlasil co do odchodu z Francie a přijal službu ve vojsku. Stal se generálem a velitelem jižní armády. Během války r. 1792 obsadil vítězně Savojsko a byl by jistě získal jiné skvělé vojenské úspěchy, kdyby nebyl na základě nedoloženého udání zbaven velení. Odešel do vyhnanství do Švýcar, odkud se vrátil r. 1795 a zemřel ve Francii r. 1798. Připomeňme, že r. 1791 měl již potíže s vládními komisaři ve věci peněžních darů, které řád věnoval hraběti Provenčeskému před jeho odchodem a v této choulostivé situaci se markýz zachoval jako pravý gentleman a neuvedl ve výpovědi nic, co by mohlo ohrozit Velmistra.

Jiní rytíři Sv. Lazara, kteří sloužili pod trikolorou zakusili podobné nesnáze:

Markýz z Estournelu - tentýž, který žádal zachování katolické víry jako státního náboženství - sloužil v hodnosti generála v severní armádě pod velením Custinově. Byl zatčen 4. dubna 1793.

Rytíř Jean-Claude Loubat z Rohanu, plukovník r. 1792, se stal brigádním generálem r. 1793, ale brzy nato byl propuštěn z vojenské služby a byl mu uznán nárok na pensí až r. 1811, kdy se stal poslancem na Sommě.

Jiné osudy řádových členů zasluhují zmínky:

Louis-Nicolas Cherin, genealog řádu Sv. Lazara, vstoupil do vojska: generál-adjutant r. 1793, brigádní generál, šéf generálního štábu maršála Hoche v západní armádě a později i v armádě na Sembře a Meuse a r. 1797 pod Massenou padl 2. června v Curychu.

Jiný řádový člen měl osud mimořádný: Alexandre Berthier. Pocházel z rodiny, která získala stav šlechtický r. 1763 a působil jako zástupce řádového genealoga. Zúčastnil se s Lafayettem a Rochambeauem amerického tažení. Na počátku revoluce byl generálmajorem Národní gardy ve Versailles a umožnil odjezd francouzských královských dam, sester Ludvíka XVI. Poté sloužil ve vojsku pod generálem Lucknerem. Roku 1796 se stává náčelníkem štábu italské armády pod Bonapartem, který si ho tam oblíbil. Stal se vy-

nikajícím napoleonským generálem a zúčastnil se všech císařských tažení, za což obdržel nejvyšší pocty. Maršál císařství 1804, svrchovaný kníže Neufchatelský a vévoda Valenginský r. 1806, kníže Wagramský 1809, zámecký pán Chambordský, císařský vice-maršálek, císařský nejvyšší lovčí a t. d. Roku 1808 se oženil s Marií-Charlottou vévodkyní Bavorskou, kterýmžto sňatkem se dostal do přízně všech královských rodin. Roku 1814 uvítal Ludvíka XVIII. a byl to on, který představil "císařské maršály" králi, své - mu dřívějšímu Velmistrovi, který ho po restauraci jmenoval do panské sušomovny. Během stodenního císařství zůstal věren králi, doprovodil ho do Gentu a uchýlil se do Bavor. Zemřel tragickou smrtí - patrně atentátem - v Bamberku r. 1815. Ludvík XVIII. jmenoval jeho syna vévodou Wagramským.

Mezi dalšími rytíři Sv. Lazara, sloužícími pod trikolorou, nalézáme následující :

Hrabě z Kersaintu, účastník amerických válek, který pokračoval ve službě v námořnictvu a stal se námořním prefektem v Anversu r. 1812 a admirálem r. 1814.

Markýz z Chabertu, který se vrátil z emigrace r. 1802 se stal za císařství vedoucím ústavu telemetriky.

Pierre Louis z Blottefière a z Voyenne, bývalý emigrant Condého armády, se stal v letech 1805-1809 velitelem národních kohort Peronských.

Theodore z Hedouville, bývalý emigrant, sloužil za císařství a stal se císařským hrabětem.

Hyacinthe Boucher z Merlancourtu, též bývalý emigrant, se stal za císařství ředitelem bašt a opevnění.

Anne-Marie z Barbuat a Maison Rouge, generál r. 1793, se stal r. 1796 velitelem ženistů mohučské armády a zemřel následkem zranění r. 1799.

Antoine Champion z Nausouty, kapitán r. 1789, plukovník u 9. jezdeckého pluku r. 1793, generál r. 1799, velel za císařství jezdeckému císařské gardy a za restaurace se stává kapitánem mušketýrů. Během stodenního císařství se vrací k Napoleonovi, zemřel r. 1815 na následky zranění.

0 0 0 0 0 0 0

Pokračování v příštím čísle.

POZNÁMKA

k našemu článku k výročí smrti sv. Metoděje v prvním letošním čísle Réunionu, kterou nám zaslal spolubratr

Bedřich hrabě Strachwitz' GCIJ .

- 1) Hrob sv. Metoděje je zcela jasně archeologickými výzkumy prokázán právě v onom kostele, nikoliv ale na Velehradě, ale v Uh. Hradišti. Tento důkaz zůstává tak dlouho jistý, pokud věda nedokáže opak. Pokud se ostatků sv. Metoděje týče, nevíme o nich zhola nic. Je pravděpodobné, že žáci Metodějovi, ostatky či jejich část, pochovali na jiném místě, nebo, že hrob byl za maďarských nájezdů zcela zničen.
- 2) Hlaholice vznikla s přípravou na misijní cestu na Moravu kolem r. 863. Cyrilice vznikla až někdy na přelomu 9. a 10. stol. v Bulharsku. (Spolehli jsme se na údaj Palackého, pozn. redakce.)
- 3) Bořivojův křest. Zde uvádí spolubratr hrabě Strachwitz několik pramenů podporujících názor, že křest Bořivoje a Ludmily Metodějem lze považovat za historickou skutečnost. Měli jsme možnost si přečíst několik poznámek o historických, tvrdících opak. Zřejmě je v této době našich dějin, na počátku "historických knížat" vlády Přemyslovců dost nejasného.

1100. výročí smrti prvního moravského arcibiskupa.

V říši velkomoravské stávaly již počátkem 9.století, za pevnými hradbami slovanských hradišť, pod Starým Městem a u Mikulčic, první kamenné křesťanské kostelíky. Moravští Slované přijali křesťanství již někdy kolem r.800, tedy rozhodně ještě před příchodem cyrilometodějské mise. Před soluňskými bratry zde působili pravděpodobně kněží a mniši němečtí, vlašští, řečtí a irští.

Vše se odehrávalo v době první velkomoravské dynastie Mojmírovců. Za Rostislava, nástupce Mojmíra I., z jehož iniciativy k nám přišli Byzantinci Cyril a Metoděj, došlo po dlouholetých sporech v celé řadě církevních otázek, hlavně pak názoru, zda je hlavou církve římský papež či byzantský císař, k definitivní roztržce uvnitř církve. Doposud jednotné křesťanstvo bylo najednou rozpolceno na západní (katolickou) a východní (pravoslavnou) část.

V této době se obrací Rostislav na císaře Michala III., se žádostí, aby v jeho zemi zřídil biskupství. V žádosti uvádí, že jeho lid již nyní "žije dle křesťanského zákona, v kraji už dříve působili mnozí učitelé křesťanství z Vlach, Řecka i z Němec, rozličně učíce."

Rostislav má pádný důvod. Nedávno vykázal většinu bavorských a fránských kněží ze své země. Pokusil se vymanit z německého područí, pochopil, že nikoli jen poplatnost fránským panovníkům, nýbrž i přítomnost jejich kněží, je výrazem závislosti. Ve věcech církevní správy tvrdě uplatňoval nároky na Rostislavovu zem pasovský biskup. To chtěl kníže změnit a to bylo také politické pozadí tohoto poselstva. Potřeboval ve své zemi vlastní církevní správu, nikoliv cizí.

Michael III. jemuž bylo tehdy pouhých 22 let, vyhověl žádosti Rostislava a slíbil poselstvu, poslat moravským křesťanům misii. Sledoval jako hlava křesťanů sice šíření víry, ale jako císař i mocenské postavení. Pro misii byli vybráni Cyril a Metoděj, kteří pak přišli na Moravu snad před zimou 863, nebo spíše na jaře 864. Vzáli sebou své žáky Klimenta, Nauma, Savvu, Angelaria. Donesli sebou i svaté ostatky Klimentovy, které na Krymu našel sám Cyril. Proto také značná část prvních křesťanských kostelíků byla u nás zasvěcena sv. Klimentovi. Tento světec byl u nás až do času sv. Václava nejuctívanějším mučedníkem.

Rozpolcení církve pochopitelně znesnadňovalo misijní práci Cyrila a Metoděje v tomto mladém slovanském útvaru. Problémem bylo také, jak nejlépe stanovit vztahy mezi církví a světskou společností. Zřejmě byly na Moravě skupiny, které nebyly křesťanskému nazírání přátelské. Výhodou při práci obou bratrů bylo jejich mimořádné vzdělání a znalost jazyků. Proto také kázání učených bratrů, pronášená do konalou slovenštinou, měla u Moravanů úspěch, na rozdíl od latinsky školených duchovních, kteří byli schopni tlumočit pouhé výňatky mešních a církevních obřadů jen lámaně a nesrozumitelně.

Jednou z hlavních překážek byla nepřipravenost slovanského jazyka pro hlubokou nauku evangelia. Zásluhou obou věrozvěstů se nám dostalo vlastního písma a knih, kolébky slovanského písemnictví.

Církev tenkrát uznávala oprávněnost tří bohoslužebných jazyků: latiny, řečtiny a hebrejštiny. Hebrejština fakticky v křesťanských chrámech nikdy nezazněla, nicméně nápis na Kristově kříži byl sepsán ve třech řečech a to dostačujícím způsobem odůvodňovalo trojjazyčnost povolených liturgií. V evropské praxi se ovšem sloužily mše výhradně latinsky nebo řecky. Staroslovenština se tedy stala třetím, (teoreticky čtvrtým) bohoslužebným jazykem. Význam domácí liturgie byl ovšem také politický, což správně postřehli latinští kněží.

Po Rostislavově porážce u dřívinského opevnění r.864, se němečtí kněží opět vrátili na Moravu. Tim vznikly pro byzantské bratry skutečné potíže a překážky pro jejich misijní činnost. Morava se stala dějištěm dlouholetého zápasu dvou církevních obřadů a bohoslužebných jazyků.

Cyril a Metoděj, zakladatelé staroslovenšského písemnictví, byli pak nutně účastni nejen na církevním, ale i na politickém dění země. Kníže Rostislav pověřil oba bratry jednáním o spojenectví s Blatenským knížectvím ze účelem společného obrany. Obě země se chtěly pokusit o zřízení společného arcibiskupství a zbavit se tím vlivu východofránské říše.

Situace se však nepříznivě změnila. Na církevní mapě došlo k posunu hranic. Bulharsko, právě christianisované, se přimklo - byť jen dočasně - k papežské kurii a stalo se bariérou a klímem, znemožňujícím kontakt s Byzancí. Cyril a Metoděj byli sice stoupenci jednotné a nerozdělené církve, dobře však věděli o napjatých vztazích mezi Římem a Byzancí. Proto také pochybovali, že by mohli uspět. Naděje však vysvitla. Papež Mikuláš I. si uvědomil, že protože svého času odmítl Moravanům misijní pomoc, zmocnil se země protivník, Byzantská říše. Pozval proto r.867 Cyrila a Metoděje do Říma.

Bylo mu sice známo, že kážou v nepovoleném jazyce, zato však v zemi, jež ho nyní po získání Bulharska zajímala. Když bratři dorazili do Říma, našli na papežském stolci už novou hlavu církve, Hadriana II.. Cyrilovi se zdařilo před papežem i všemi církev-

ními otci obhájit oprávněnost slovanské liturgie. Svatý Otec neshledal na překladech bohoslužebných textů do slovanského jazyka nic závadného, dosvědčil pravověrnost obou bratří a na důkaz toho nařídil, aby Cyril a Metoděj sloužili postupně ve čtyřech hlavních římských chrámech mše svaté. Tenkrát poprvé zazněla staroslověnština v místech, kde ležel průsečík božího království a pozemského světa. Cyril se z Říma již nevrátil. Roznemohl se a vstoupil do tamnějšího řeckého kláštera, kde za dva měsíce zemřel.

Pobyt obou bratří v Římě přinesl významné vítězství slovanské věci a to náboženské i politické. Papežskou bulou (*Gloria in excelsis Deo*) byla staroslověnština uznána jako plnoprávná bohoslužebná řeč a Metoděj byl na podzim r. 869 vysvěcen na prvního arcibiskupa t. z. panonsko-moravské arcidiecése. Dlatenský knížectví však ustoupilo pod fránským nátlakem od jednání s Rostislavem a proto se Metoděj stal arcibiskupem pouze na Moravě, kde měl také své sídlo.

V zemi však došlo k politické katastrofě. Nitranský kníže Svatopluk svého strýce Rostislava zradil a vydal do rukou Ludvíka Němce, v jehož žaláři moravský panovník zemřel. Sám Svatopluk se jen s velkým úsilím a lstivostí udržel na knížecím křesle, tak brutálně získaném.

Za oněch zmatků, které pro Velkou Moravu znamenaly hluboký útes a dočasnou cizí nadvládu, byl z popudu solnohradského biskupa Adalwina uvržen do žaláře i první moravský arcibiskup Metoděj. Snad ho nepřítel zadrželi při zpáteční cestě z Říma na Moravu. Dávno v něm viděli úhlavního nepřítele. Uvrhli ho do těžkého žaláře v bavorském městě Ellwangen a odsoudili na doživotí. Teprve na ostrý zážitek papeže se dostal z vězení po dvou letech na svobodu (některé prameny uvádí dva a půl až tři roky).

Po návratu na Moravu, to už v říši vládl opět Svatopluk, se Metoděj ujal řízení své církevní provincie. Svatopluk mu slavnostně předal správu moravského arcibiskupství, předal do jeho moci kostely na hradištích, i kněze, kteří při nich sloužili. Společně s žáky vychovával pak Metoděj další nové kleriky, křtil nové věřící. V závěru svého života dokončil i literární dílo bratrovo, staroslověnský překlad bible. Cyrilem již dříve přeložené hlavní bohoslužebné knihy, především missal, breviář, se staly učebnicemi budoucích moravských duchovních.

Zda a kdy pokřtil Metoděj českého knížete Bořivoje a jeho manželku Ludmilu, jistě nevíme. Datum křtu kolísá mezi lety 874 až 884. Oč času Dobrovského bývají o tomto faktu vyslovovány pochybnosti. Kosmas uvádí 894 a rovněž tak i Dalimil. Palacký uvádí 873 neb i 874. Šimáček pak pod nadsipsem 874 - 881 píše: "do té doby snad přišlo i pokřtění českého knížete Bořivoje". Chudoba uvádí rok 874. Rok 894, který uvádí Kosmas a Dalimil, byl už devátým výročím smrti sv. Metoděje, který zemřel r. 885.

Je tedy pokřtění českého knížete Bořivoje smyšlenou událostí, nebo historická skutečnost?

Tou dobou je v Čechách působení cyrilo-metodějské činnosti zahájeno tmou, právě tak jako historické vědomosti o působení Přemyslovců, o kterých vyprávějí prakticky pouze pověsti. Kdybychom akceptovali vše co nám pověsti říkají, pak by za života Cyrila a Metoděje vládli asi Křesomysl, Neklan a otec prvního křesťanského Přemyslovce, Hostivít. Jeho syn Bořivoj se mohl ujmout vlády někdy v 80. letech 9. století. Dodejme, že asi 15 let byla velká část Čech v té či oné formě součástí Velkomoravské říše, ne však déle než do smrti Svatoplukovy.

Je však skutečností, že nejdůležitější soudubý pramen, totiž Život Metodějův, se o tak pamětihodné události, jakou je pokřtění českého knížete, vůbec nezmiňuje a to je na pováženou.

Intriky některých kněží latinského školení v čele s Wichingem, obvinění Metoděje z kacířství, překračování pravomocí, útisku latinských duchovních a latiny samé, způsobily, že se musil stárnoucí Metoděj znovu odebrat do Říma, aby obhájl svoji pravdu a skutečně také dosáhl vítězství. Papež rozhodl diplomaticky. Metodějovi potvrdil arcibiskupské pravomoci a Wichinga jmenoval nitranským biskupem. Wiching se snažil ovlivnit po návratu z Říma Svatopluka padělanou listinou o sesazení Metoděje, podvod byl však odhalen. Rozkol v moravské církvi vyvrcholil nedlouho před Metodějovou smrtí, když se arcibiskup rozhodl učinit konec Wichingovým intrikám a zbavil její biskupské funkce. Rozlícený sok spěchal do Říma. Tentokrát nebyla vyslechnuta druhá strana, protože Metoděj podnikl poslední pouť do Konstantinopole. Podle toho také zněly závěry papeže Jana VII. Zakázal slovanskou liturgii a nařídil, aby moravští kněží, pokud se nepodřídí, byli vypuzeni ze země. Metoděj mezi tím zemřel. Wiching se ujal zničení slovanské církve s nebývalou radikálností. Metodějem jmenovaný nový arcibiskup Gorazd byl uvržen spolu s mnoha jinými do žaláře. Slovanští vzdělanci kněží zničili, bylo jich přes dvě stě, byli v okovech vyvedeni ze země, když odmítli podříditi se.

Plamínek slovanské vzdělanosti a kultury však neuhasl. Dílo Metodějovo našlo po vypuzení slovanských kněží z Velké Moravy nové působiště, včetně staroslověnské kultury a písemnictví, v Bulharsku cara Symeona.

Dobré semě kázal Metoděj, na kterého letos k tisícistému výročí jeho smrti s úctou vzpomínáme.

Literatura: Kroniky Kosmas a Dalimil, Palacký, Šimáček
Hora, Chudoba, J. Ryšavý, různé články.

J. K.

Poznámka redakce.

Tímto druhým číslem VIII. ročníku rozloučili jsme se s ním tak dlouho známým záhlavím REQUIRONU. Údůvody k tomu byly jednak technického rázu, jednak i snaha o zlepšení vzhledu.

J. H.